

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Nadejda Toma și Vladimir Timofti,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Aurelia Mîrzîncu în numele inculpatului și inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Țurcan Andrei Xxx, născut la xx xxxxxxxx
xxxx, originar și domiciliat s. XXXXXXXX,
r-nul XXXXXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.12.2015 - 25.06.2016;

Instanța de apel: 19.07.2016 - 14.09.2016;

Instanța de recurs: 02.11.2016 - 21.03.2017.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 25 iunie 2016, Andrei Țurcan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 1 an închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de Victor Tcacenco, în partea reparării prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, iar în partea reparării prejudiciului moral, a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul inculpatului Andrei Țurcan în beneficiul lui Victor Tcacenco suma de 1500 lei, în rest acțiunea civilă în această parte a fost respinsă.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Andrei Țurcan la 09 martie 2015, aproximativ la ora 15:00, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, aflându-se la spălătoria auto amplasată pe adresa str. Uzinelor, 8/1, mun. Chișinău, prin acces liber, a sustras pe ascuns din automobilul model „Xxxx Xxxxx”, n/î XXX xxx, un telefon mobil model „Iphone 4” la prețul de 4000 lei, în care activa cartela SIM cu numărul xxxxxxxxxx, cauzându-i părții vătămate Victor Tcacenco, daune în proporții considerabile în sumă totală de 4000 lei.

3. ***Avocatul Vasile Gușan în numele inculpatului,*** a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din

motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivare a invocat următoarele aspecte:

- nu au fost acumulate probe pertinente și concludente care ar demonstra incontestabil vinovăția lui Andrei Țurcan în săvârșirea infracțiunii imputate;
- inculpatul Andrei Țurcan a găsit telefonul mobil model „Iphone 4” și a telefonat de mai multe ori partea vătămată Victor Tcacenco cu intenția de a-l înapoia.

Circumstanțele date impun concluzia că acțiunile lui Andrei Țurcan nu se încadrează în noțiunea de luare ilegală și de asemenea acțiunile lui nu se exprimă prin intenție directă de sustragere a bunurilor altei persoane;

- pedeapsa penală aplicată este inechitabilă și prea dură, nefiind proporțională faptelor reale săvârșite de către Andrei Țurcan;
- acțiunea civilă înaintată de partea vătămată este neîntemeiată și nefondată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, judecând cauza penală, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și obiectiv probele administrate și a dat acestora apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Andrei Țurcan în faptele incriminate și a făcut o încadrare juridică justă a acțiunilor acestuia în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a indicat că probele, și anume: declarațiile părții vătămate Victor Tcacenco (f.d.175, vol.I); martorilor Dmitrii Vișnevschii (f.d.178, vol.I); Daniel Bobrov (f.d.179, vol.I); Ivan Țurcan (f.d.180, vol.I); Mariana Pîslari (f.d.181, vol.I); Nicolai Cuzmenco (f.d.194, vol.I); procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 21 mai 2015 (f.d.17, vol.I); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 24 noiembrie 2015 (f.d.33, vol.I); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 20 noiembrie 2015 (f.d.35, vol.I); procesul-verbal de ridicare și examinare a descifrărilor telefonice din 22 noiembrie 2015 (f.d.61, vol.I); procesul-verbal de ridicare din 17 iunie 2015 a copiei din registrul de evidență a datelor persoanelor de la care a fost procurat telefonul mobil (f.d.68, vol.I); ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive la cauza penală din 04 august 2015 (f.d.66, vol.I); procesul-verbal de examinare din 04 august 2015 a telefonului mobil model „Iphone 4” cu nr. IMEI xxxxxxxxxxxxxxxx (f.d.65, vol.I), au fost administrate de către prima instanță în corespundere cu cerințele prevăzute de art. 101 Cod de procedură penală, care au fost întemeiate puse la baza sentinței de condamnare, coroborând între ele și demonstrând pe deplin vinovăția inculpatului Sergiu Dediu în săvârșirea faptelor infracționale reținute în sarcina acestuia.

Din ansamblul probelor administrate la cauza penală, instanța de apel a stabilit că, inculpatul Andrei Țurcan a sustras pe ascuns din automobilul părții vătămate telefonul mobil model „Iphone 4”, fapt care se confirmă prin declarațiile părții vătămate Victor Tcacenco care coroborează cu declarațiile martorilor Dmitrii Vișnevschii, Daniel Bobrov, Ivan Țurcan, Mariana Pîslari, Nicolai Cuzmenco și cu

materialele acumulate la faza urmăririi penale.

Referitor la alegațiile avocatului Vasile Gușan precum că, inculpatul Andrei Țurcan a găsit telefonul mobil model „Iphone 4” și a telefonat de mai multe ori partea vătămată, având intenția de a returna telefonul, instanța de apel le-a apreciat ca fiind nefondate, deoarece nu sunt susținute prin careva probe pertinente și concludente, mai mult, versiunea apărării fiind combătută prin probele administrate de către acuzatorul de stat, care confirmă faptul că, inculpatul Andrei Țurcan a sustras pe ascuns din automobilul model „Xxxx Xxxxx”, n/î XXX xxx, telefonul mobil model „Iphone 4”, la prețul de 4000 lei.

Instanța de apel a reținut în acțiunile inculpatului Andrei Țurcan agravanta prevăzută la lit. d) alin. (2) art. 186 Cod penal - „cu cauzarea de daune în proporții considerabile”, fiindcă partea vătămată Victor Tcacenco a susținut că, prin acțiunile inculpatului i-au fost cauzate daune în proporții considerabile, valoarea telefonului mobil apreciind-o la suma de 4000 lei, reieșind și din vârsta acesteia și starea sa materială, iar aprecierea subiectivă a părții vătămate referitor la faptul că, prejudiciul cauzat este unul considerabil, nu a fost combătută și prin urmare, a fost prezumat caracterul considerabil al valorii bunului.

Referitor la argumentele avocatului Vasile Gușan precum că, pedeapsa penală aplicată inculpatului Andrei Țurcan este una inechitabilă și prea dură, nefiind proporțională faptelor real săvârșite de ultimul, instanța de apel le-a considerat neîntemeiate, fiindcă în procesul de individualizarea a pedepsei penale, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, stabilind inculpatului o pedeapsă echitabilă.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel a indicat că, nu a stabilit temeiuri de a interveni în soluția primei instanțe, or, ultima corect a admis în principiu acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material, urmând ca această pretenție să fie examinată în ordine civilă, iar în partea ce ține de recuperarea prejudiciului moral, instanța de apel a apreciat că, suma de 1500 lei, care a fost stabilită de către prima instanță, cu titlu de despăgubiri prin echivalent bănesc a prejudiciului moral cauzat reprezintă o justă și echitabilă satisfacție a prejudiciului moral suferit de partea vătămată.

5. Avocatul Aurelia Mîrzîncu în numele inculpatului și inculpatul Andrei Țurcan, în temeiul pct. 4), 5) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, au contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivare au invocat că, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța neargumentat a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului, or avocatul inculpatului a solicitat amânarea examinării cauzei până la extrădarea acestuia, dat fiind faptul că și în prima instanță cauza a fost examinată în lipsa lui Andrei Țurcan, fiind astfel încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Indică că, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel avocatul Aurelia Mîrzîncu a fost desemnată de către Oficiul Teritorial Chișinău al CNAGJS pentru a apăra interesele inculpatului și preventiv nu a avut posibilitatea de a discuta cu ultimul poziția de apărare.

Suștin recurenții că, inculpatul când a fost extrădat în R. Moldova nu a fost informat despre examinarea cauzei, iar la 12 octombrie 2016, când a avut loc pronunțarea deciziei, nu a fost dispusă escortarea acestuia în ședința de judecată.

Despre faptul că instanța de apel a examinat cauza în ordine de apel, inculpatul a aflat la 18 octombrie 2016, când la întrevvedere avocatul i-a adus la cunoștință și explicat conținutul deciziei.

Menționează că până la examinarea cauzei, părții vătămate i-a fost restituit prejudiciul material și moral, fiind astfel încheiat un acord de împăcare, însă nu a fost prezentat în ședința de judecată, deoarece atât partea vătămată cât și tatăl inculpatului au părăsit sala de ședințe din motivul întârzierii examinării cauzei și lipsei inculpatului.

6. Asupra recursului a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru respingerea acestuia, deoarece temeiurile invocate nu și-au găsit confirmare, iar argumentele invocate de recurent au format obiect de judecare în instanța de apel, unde a fost stabilit că inculpatului Andrei Țurcan, în procesul desfășurării ședințelor de judecată, careva drepturi nu i-au fost încălcate.

7. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Colegiul penal lărgit reține că, recurenții invocă în recursul lor temeiul prevăzut de pct. 4) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când judecata a avut loc fără participarea inculpatului, când participarea lui era obligatorie potrivit legii, indicând că, instanța de apel neîntemeiat a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului.

Colegiul penal lărgit menționează că art. 6 CțEDO garantează dreptul învinuitului de a participa efectiv la desfășurarea procesului penal.

Aceasta include, printre altele, dreptul de a fi prezent și de a urma toate procedurile în fața instanței.

Acest drept face parte implicit, din noțiunea de principiu al contradictorialității și poate să derive din garanțiile conținute în art. 6 § 3 lit. c), d) și e) CțEDO - dreptul acuzatului de a se apăra el însuși, de a solicita audierea martorilor acuzării și de a obține citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării.

Potrivit art. 321 Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor când:

- 1) inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță;

2) inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui;

3) examinării unor cauze privitor la săvârșirea unor infracțiuni ușoare, când inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa.

În cazul judecării cauzei în lipsa inculpatului, participarea apărătorului și, după caz, a reprezentantului lui legal este obligatorie.

În caz de neprezentare a inculpatului în instanță, judecarea cauzei se amână, cu excepția cazurilor menționate supra.

Instanța, în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare.

Examinând materialele dosarului, Colegiul lărgit a reținut că, instanța de apel dispunând examinarea cauzei în lipsa inculpatului Andrei Țurcan a încălcat normele de drept citate supra.

În acest context Colegiul indică că, din procesele-verbale ale ședințelor de judecată în primă instanță din 22 decembrie 2015 și 02 februarie 2016 (f.d.137, 147 vol. I), rezultă că inculpatul nu s-a prezentat, din care motiv s-a dispus la 02 februarie 2016, aducerea forțată a acestuia pentru ședința din 29 februarie 2016, ora 10.30.

La ședințele de judecată din 29 februarie 2016 și 02 martie 2016, inculpatul nu s-a prezentat, din care motiv procurorul a solicitat anunțarea acestuia în căutare (f.d.158, 162 vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 02 martie 2016, Andrei Țurcan a fost anunțat în căutare (f.d.164-165 vol. I).

La 24 mai 2016, Inspectoratul de Poliție Ciocana, a solicitat primei instanțe efectuarea măsurilor necesare privind extrădarea lui Andrei Țurcan în R. Moldova, dat fiind faptul că, în urma măsurilor speciale de investigație petrecute în vederea stabilirii și reținerii lui Andrei Țurcan, din partea organelor abilitate ale Federației Ruse, a parvenit mesajul despre reținerea inculpatului în regiunea Leningrad, Federați Rusă, la 16 mai 2016 (f.d.192-193 vol. I).

La fel, potrivit solicitării Ministerului Justiției al R. Moldova din 06 iunie 2016, a fost solicitată prezentarea unui set de documente necesare pentru transmiterea cererii de extrădare autorităților din Federația Rusă (f.d.211 vol. I), iar potrivit scrisorii de însoțire, de către Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău au fost expediate în adresa Ministerului Justiției al R. Moldova actele solicitate (f.d.212 vol. I).

Totodată, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 14 septembrie 2016, avocatul inculpatului, Aurelia Mîrzîncu a solicitat amânarea examinării cauzei, din motiv că din informația existentă la dosar, inculpatul a fost reținut în Federația Rusă și urmează să fie extrădat, a fost adoptată Legea cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R. Moldova și nu cunoaște care este poziția de apărare a inculpatului, ținând cont și de faptul că, în instanța de apel avocatul Aurelia

Mîrzîncu a fost desemnată de către Oficiul Teritorial Chişinău al CNAGJS pentru a apăra interesele inculpatului (f.d.231-234 vol. I).

În acest context Colegiul penal lărgit consideră că, instanţa de apel neîntemeiat a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului Andrei Țurcan, or examinarea cauzei în apel nu a fost amânată, iar la materialele cauzei este anexată informație referitor la faptul reținerii și intentării procedurii de extrădare a acestuia din Federația Rusă.

Astfel, Colegiul penal reține că, instanța de apel a încălcat dreptul inculpatului de a participa efectiv la desfășurarea procesului penal prevăzut de art. 6 CțEDO, cauza fiind examinată în lipsa sa, cu toate că avocatul care reprezenta interesele inculpatului s-a expus pentru amânarea ședinței de judecată, argumentând solicitarea sa.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că și-a găsit confirmare temeiul prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, temei pentru care decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei pentru rejudecarea apelurilor.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel va ține seama de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să efectueze citarea legală a inculpatului potrivit statuărilor art. art. 412, 235-243 Cod de procedură penală, să se expună în temeiul art. 414 Cod de procedură penală, asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de avocatul Aurelia Mîrzîncu în numele inculpatului și inculpat, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chişinău din 14 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui **Țurcan Andrei Xxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 20 aprilie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma

Vladimir Timofti